

V MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM DZIEJÓW BIUROKRACJI

Toruń - Włocławek 21 - 24 czerwca 2012 roku

PATRONAT

Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Prezydent Miasta Torunia,
Jego Magnificencja Rektor PWSZ we Włocławku, Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UMK,
Dziekan Wydziału Humanistycznego UMCS

Komitet organizacyjny: dr hab. Zbigniew Naworski prof. UMK (przewodniczący)
dr hab. Waldemar Chorążyczewski prof. UMK; dr Dariusz Magier, dr hab. Andrzej Gaca prof. UMK
dr Artur Górak (sekretarz)

PROGRAM

21 czerwca (czwartek), przyjazd, kwaterunek i rejestracja uczestników

DZIEŃ PIERWSZY (22 CZERWCA, PIĄTEK)

Toruń, Wydział Prawa i Administracji UMK (ul. Wł. Bojarskiego 3)

10.00, otwarcie sympozjum

10.30-12.15, sekcja I, plenarna, 15 min. na wystąpienie

prof. Zbigniew Naworski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń)

Problemy metodologiczno-semantyczne badacza dziejów biurokracji.

prof. Wojciech Witkowski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej)

Współczesne kierunki badawcze w zakresie historii administracji.

prof. Igor Andriejewicz Isajew (Московская Государственная Юридическая Академия)

О политическом романтизме европейской бюрократии.

prof. Walentyna Stepaniwna Szandra, (Институт історії України НАН України, Київ)

Механізми контролю за діяльністю чиновників в українських губерніях Російської імперії XIX века.

prof. Krzysztof Skupieński (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej)

Dokumentowanie biurokracji zarządzanie pamięcią, wiedzą czy informacją?

prof. Walerij Wsiewołodowicz Kierow, (Российский университет дружбы народов, Москва)

Хозяйственные бюрократы и духовные менеджеры: система управления старообрядческими общинами в XVIII-XIX в.

doc. Aleksiej Grigorjewicz Wasiljew, Wiktorija Olegowna Czistikowa, (Российский институт культурологии, Москва)

Бюрократизация как механизм социальной памяти и забвения.

Sekcja II. i III. Biurokracja wieku XIX-go

prof. Alicja Kulecka (Uniwersytet Warszawski)
Administracja angielska w polskiej literaturze pamiętnikarskiej i podróźniczej XIX w.

dr Siergiej Wiktorowicz Kulikow (С.-Петербургский Институт истории РАН)
Новые дворяне» и разночинцы в составе высшей российской бюрократии начала XX в.

dr Natalia Władimirowna Czernikowa (Институт Российской Истории РАН, Москва)
Эволюция высшего управления в России второй половины XIX в.

prof. Tadeusz Szulc, mgr Adam Kulesza (Uniwersytet Łódzki)
Biurokracja niemiecka, jako twórca prawa na terenie okupowanego Królestwa Polskiego, w latach 1915 – 1918.

prof. Walerij Leonidowicz Stierpanow (Институт экономики РАН)
Министерство финансов Российской империи при М.Х. Рейтерне (1862–1878)

prof. Władimir Wasiljewicz Morozan (Санкт-Петербургский государственный университет)
Корпус чиновников Государственного банка России: численный состав, образовательный уровень, социальное происхождение, имущественное и семейное положение.

prof. Paweł Władimirowicz Lizunow (Северный „Арктический” Федеральный университет, Архангельск)
Министерство финансов и Биржа в России (XIX – н. XX вв.): От невмешательства к регулированию фондового рынка.

doc. Oleg Wiktorowicz Morozow (Академія митної служби України, Дніпропетровськ)
Принципи формування кадрового складу митниць Російської імперії в 2 половині XVIII – на початку XX ст.

prof. Siergiej Iwanowicz Posochow (Харьковский национальный университет)
Попечители Харьковского учебного округа (XIX – начала XX вв.): состав, деятельность, оценки

Stanisław Walentynowicz Bogdanow (Российский Государственный Исторический Архив, Санкт Петербург)
Образование элиты а элитарное образование Российской империи.

prof. Aleksandr Wiktorowicz Tretjakow (Курский государственный университет)
Правовые основы управления низшей сельскохозяйственной школой в России во второй половине XIX- начале XX веков.

prof. Natalia Dmitrijewna Borszczik (Курский государственный университет)
Управление учетом подданных России в 1719–1858 гг.: нормативы и кадры, процедура и результаты.

prof. Irina Władimirowna Rużyckaja, (Институт Российской Истории РАН)
Второе отделение СЕИВК в законодательной политике императора Николая I.

dr Arina Olegowna Mieszczeraikowa (Воронежский государственный университет)
Бюрократы-консерваторы в царствование Николая I: идеология и практика.

Leonid Nikołajewicz Wielichowskij (Государственная Третьяковская Галерея, Москва)
Российские предприниматели - администраторы Москвы: С.М. Третьяков, Н.А. Алексеев.

dr Michaił Anatoljewicz Prichodźko (Московская Государственная Юридическая Академия)
Адам Чарторыйский и административные реформы в Российской империи в начале XIX века (учреждение Непременного Совета и сенатская реформа).

przerwa na obiad

15.45-18.15, kontynuacja obrad w sekcjach

prof. Piotr Władimirowicz Akulszyn (Рязанский государственный университет)
Социо-культурный облик губернаторов Российской империи XVIII-начала XX в. (на материалах Рязанской губернии).

prof. Wiktoria Michajłowna Marasanowa (Ярославский государственный университет)
Губернаторы в системе государственного управления Российской Империи.

doc. Andriej Siergiejewicz Minakow (Орловский государственный университет)
Губернаторский корпус России в годы Первой мировой войны.

dr Artur Górak, dr Krzysztof Latawiec (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej)
Gubernatorowie i wicegubernatorowie Królestwa Polskiego doby unifikacyjnej (1867-1918).

prof. Ludmiła Nikołajewna Mazur (Уральский федеральный университет, Екатеринбург)
Становление и эволюция сельской бюрократии в России во второй пол. XIX –XX вв.

prof. Irina Leopoldowna Babicz (Институт этнологии и антропологии РАН)
Соотношение военной и гражданской власти на Северном Кавказе в XIX – начале XX вв.

doc Malika Sułtanowna Arsanukajewa (Российская правовая академия Минюста России)
Кадровая политика российского правительства на Северном Кавказе (XIX - начало XX века).

prof. Dżaba Samuszja, (Tbiliski Uniwersytet Państwowy, Gruzja)
Дипломатическая служба Демократической Республики Грузия (1918-1921).

prof. Giennadij Filippowicz Matwiejew (Московский Государственный Университет)
Jan Kozłowski (Końskie), Reorganizacja policji m. Warszawy.

dr Grzegorz Smyk (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej)
Odrębności zarządu administracyjnego Królestwa Polskiego po powstaniu styczniowym.

dr Tatjana Nikołajewna Kandaurowa
(Российский институт культурологии, Москва)
Департамент военных поселений как новая военно-бюрократическая структура первой половины XIX века.

dr Jacek Legieć (Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce)
Korupcja w rosyjskim aparacie poborowym w Królestwie Polskim po wprowadzeniu powszechnego obowiązku służby wojskowej (1874-1914).

doc. Maria Brisowna Bałowa
(Северный „Арктический” Федеральный университет, Архангельск)
Изменения в структуре местных государственных учреждений Архангельской губернии во второй половине XIX в. и бюрократизация российского провинциального чиновничества

dr Maciej Rakowski (Uniwersytet Łódzki)
Odpowiedzialność ministrów "za ich podwładnych" - rys historyczny problemu.

prof. Siergiej Walentinowicz Lubiczankowski
(Оренбургский Педагогический Университет)
Сенаторская ревизия Привислинского края 1909-1910 гг. и проблема чиновничьей коррупции в регионе в начале XX века.

dr Mariusz Kulik (Instytut Historii PAN, Warszawa)
Dokumentacja sprawozdawcza armii rosyjskiej na przełomie XIX-XX wieku

prof. Jelena Siergiejewna Krawcowa (Курский государственный медицинский университет)
Специфика ведения делопроизводства податными инспекторами в России в конце XIX – начале XX столетий.

doc. Oksana Nikołajewna Karlina (Вольнский национальный университет)
Роль секретаря в организации работы городского магистрата и его канцелярии в первой половине XIX ст. (на материалах Вольнской губернии).

prof. Aleksiej Władimirowicz Aranowicz
(Санкт-Петербургский Государственный университет технологии и дизайна)
Главное Интендантское Управление. Вторая половина XIX века - начало XX века. Судебно-бюрократические споры.

19.00 – kolacja

20.00 - zwiedzanie Torunia lub spacer statkiem po Wiśle (do wyboru)

DZIEŃ DRUGI (23 CZERWCA, SOBOTA)

Włocławek, Instytut Nauk Społecznych i Informatyki PWSZ, ul. Obrońców Wisły 1920 r. 21/25

8.00 – śniadanie,

8.45 - wyjazd z Torunia,

10.00 - powitanie uczestników i otwarcie obrad we Włocławku

10.15-12.00 sekcja III, plenarna

prof. Marian J. Ptak (Uniwersytet Wrocławski)
Biurokracja stanowa na Śląsku.

prof. Wiktor Anatoljewicz Brechunienko
(Институт української археографії та джерелознавства НАН України, Київ)
Бюрократия в Войске Запорожском и Войске Донском (конец XVI - первая половина XVII в.).

prof. dr hab. Waldemar Chorążyczewski, mgr Klaudia Leśniewska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika)
Analiza funkcjonalna jako metoda badania nowożytej biurokracji i kancelarii.

prof. Władimir Leonidowicz Piankiewicz (Санкт-Петербургский государственный университет)
Партийно-государственное управление в блокадном Ленинграде (1941-1944 гг.).

prof. Aleksandr Nikołajewicz Czistikow (Санкт-Петербургский институт истории РАН)
Партийно-государственная бюрократия Северо-Запада России 1920-х годов: кадры, делопроизводство, образ жизни.

prof. Oleg Witaljewicz Gorbaczew (Уральский государственный педагогический университет, Екатеринбург)
Административно-бюрократический аспект российской урбанизации.

12.15 - 14.30, obrady w sekcjach równoległych

Sekcja IV. Protobiurokracja prowadzący: prof. W. Chorążyczewski

prof. Nikolai Dżawachiszwili (Tbiliski Uniwersytet Państwowy, Gruzja)
Должностной аппарат Восточногрузинского царства по проекту царевича Иоанна Георгиевича Багратиони (к. XVIII века).

prof. Dmitrij Aleksiejewicz Redin (Уральский федеральный университет, Екатеринбург)
Комиссары: социальный статус и должностная компетенция администраторов нижнего звена коронного управления в России 1 трети XVIII в. (Урал-сибирский вариант).

doc. Ludmiła Jurjewna Posochowa (Харьковский национальный университет)
Православные коллегии и церковная бюрократия в Российской империи XVIII – начала XIX вв.

dr hab. Wojciech Krawczuk (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)
Modernizacja czy stagnacja – przemiany kancelarii koronnej XVI-XVII wieku.

Sekcja V. Biurokracja komunistyczna prowadzący: dr D. Magier i dr Mirosław Szumiło

prof. Anżela Kurbanowna Chalifajewa (Дарестанский государственный университет, Махачкала)
К вопросу об истории бюрократии в ДАССР (1985-1994).

dr Mariusz Mohyluk (Uniwersytet w Białymstoku)
Biurokracja w ZSRR – utopia a rzeczywistość.

doc. Dmitro Wołodymirowicz Archirejskij (Академия митної служби України, Дніпропетровськ)
Система управления советской таможенной службой в 1917-1939 гг.

doc. Julia Aleksandrowna Pieriebinos (Вологодский институт права и экономики ФСИН России, Вологда)
Провинциальная бюрократия в СССР в 1930-е годы: особенности социально-демографического состава и административной деятельности.

przerwa 15 min.

dr Aleksandr Sergejewicz Pankiejew (Институт української археографії та джерелознавства НАН України, Київ) *Чиновничество Южной Украины второй половины XVIII столетия: особенности становления и функционирования.*

doc. Julia Iwanówna Hołowko (Запорожский национальный университет) *Администрация и учреждения южноукраинских губерний последней четверти XVIII – начала XIX вв. как составляющие государственного регулирования черноморской торговли.*

doc. Oleg Aleksandrowicz Dżaczok (Академія митної служби України, Дніпропетровськ) *Організація митної служби у Великому князівстві Литовському.*

dr Andrzej Wasilowicz Błanuca (Институт історії України НАН України, Київ) *«Україні» прикордонні замки та їхня адміністрація: структура, повноваження, влада.*

dr Michał Nowakowski (Uniwersytet Jagielloński) *Likwidacja sądowej kontroli administracji w europejskich krajach socjalistycznych.*

dr Dariusz Magier (Archiwum Państwowe w Lublinie) *Produkcja kancelaryjna wojewódzkiej struktury PZPR w latach 1975-1990.*

dr Marcin Łysko (Uniwersytet w Białymstoku) *Aparat biurowy orzecznictwa karno-administracyjnego Polski Ludowej.*

dr Michał Bartoszewicz, (Politechnika Opolska) *Administracja państwowa na przełomie lat 80. i 90. XX w. w świetle ustaleń Rzecznika Praw Obywatelskich.*

przerwa obiadowa

15.30 – 17.45 kontynuacja obrad w sekcjach równoległych

dr Konstantin Mikołajowicz Koleśnikow (Академія митної служби України, Дніпропетровськ) *Безмитність, релігійні союзи та вища бюрократія в Боспорському царстві (II – III ст.ст. н. е.)*

dr hab. Krzysztof Syta (Uniwersytet Mikołaja Kopernika) *Stanisław Karwowski, generalny plenipotent Izabeli z Pomiatowskich Branickiej - portret magnackiego biurokraty.*

dr Dmytro Petrowicz Waszczuk (Институт історії України НАН України, Київ) *Население и власть в Великом княжестве литовском: соотношение права "старинны" и "новых" законов.*

dr Wacław Gójniczek (Uniwersytet Śląski) *Personel kancelarii książąt cieszyńskich w czasach nowożytnych*

dr Przemysław Gawron (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego) *Projekt reform administracji wojskowej w Koronie za dwóch pierwszych Wazów (1587-1648).*

dr Jacek Pielas (Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce) *Kariery urzędnicze i majątkowe podkomorzycy ziemskich w Małopolsce w XVII wieku.*

mgr Marcin Głuszak, mgr Joanna Machut-Kowalczyk, dr Tomasz Kubicki, (Uniwersytet Łódzki) *Kształtowanie się systemu biurowego w wymiarze sprawiedliwości - od sądownictwa szlacheckiego do czasów nowożytnych.*

dr Justyna Bieda, mgr Dorota Wiśniewska-Jóźwiak, mgr Anna Marciniak-Sikora, (Uniwersytet Łódzki) *Biurokracja notarialna u źródeł współczesności.*

dr Mirosław Szumiło, (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) *Tworzenie struktur aparatu terenowego PPR w latach 1944-1945.*

mgr Kamila Kędzierska (Uniwersytet Jagielloński) *Organizacja i funkcjonowanie kancelarii Starostwa Powiatowego Krakowskiego w latach 1945-1950.*

dr Marcin Kruszyński (Instytut Pamięci Narodowej, Lublin) *Henryk Raabe - organizator i pierwszy rektor Uniwersytetu Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie (1944 - 1948).*

dr Grzegorz Joniec (Instytut Pamięci Narodowej, Lublin) *Ludzie lubartowskiej bezpieki. Portret zbiorowy.*

dr Tomasz Osiński (Instytut Pamięci Narodowej, Lublin) *„Sztandar Ludu” w walce z biurokacją w pierwszym okresie Polski Ludowej.*

dr Marcin Żukowski (Instytut Pamięci Narodowej, Gdańsk) *Finansowanie PZPR na przykładzie KW w Gdańsku w pierwszym roku istnienia.*

dr Tomasz Czarnota (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) *Początki archiwum KW PPR w Lublinie.*

mgr Krzysztof Kołodziejczyk (Archiwum Państwowe w Lublinie) *Powiatowa administracja ds. wyznań w latach 1944-1957. Głównie kierunki biurowej działalności.*

17.45, podsumowanie i zamknięcie drugiego dnia obrad

18.00, zwiedzanie Włocławka

21.00, bankiet z kolacją po powrocie do Torunia

DZIEŃ TRZECI (24 CZERWCA, NIEDZIELA)

Toruń, Wydział Prawa i Administracji UMK (ul. Wł. Bojarskiego 3)

9.30 – 11.45

Sekcja VI, plenarna, Problemy biurokracji nowoczesnej

prof. Alfija Azgarowna Akmalowa (Российская академия народного хозяйства и государственной службы), prof. Władimir Michajłowicz Karisun (Московский государственный университет) **Кадровая работа в системе государственной гражданской службы современной России.**

prof. Maciej Szczurowski (Toruńska Szkoła Wyższa) **Gminna administracja samorządowa w społecznościach mniejszości narodowych (na przykładzie gminy Władysławowo w powiecie puckim).**

dr Mirosław Karpiuk (Akademia Obrony Narodowej w Warszawie) **Status prawny radnych gminnej wspólnoty samorządowej.**

dr Mirosław Matosek (Wyższa Szkoła Biznesu i Administracji w Łukowie) **Kulturowe ramy zachowań biurowych narodów Europy.**

dr Edyta Sokalska, (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski) **Biurokracja w percepcji Maksa Webera.**

dr Małgorzata Augustyniak, (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski) **Machiavelli rozważania o administracji.**

12.00 - podsumowanie i zamknięcie Sympozjum